

Zaak C-453/99

Courage Ltd
tegen
Bernard Crehan
en
Bernard Crehan
tegen
Courage Ltd e.a.

[verzoek van de Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)
om een prejudiciële beslissing])

„Artikel 85 EG-Verdrag (thans artikel 81 EG) — Exclusieve-
afnameovereenkomst voor bier — Huur van drankgelegenheden —
Mededingingsregeling — Recht op schadevergoeding van partij bij
overeenkomst”

Conclusie van advocaat-generaal J. Mischo van 22 maart 2001 I-6300
Arrest van het Hof van 20 september 2001 I-6314

Samenvatting van het arrest

1. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Overeenkomst die mededinging kan beperken of vervalsen — Recht van partij bij overeenkomst om schending van artikel 85 van Verdrag (thans artikel 81 EG) aan te voeren om bescherming in rechte te verkrijgen*

[EG-Verdrag, art. 85 (thans art. 81 EG)]

2. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Overeenkomst die mededinging kan beperken of vervalsen — Recht van partij bij overeenkomst om vergoeding van door uitvoering van deze overeenkomst veroorzaakte schade te vorderen — Grenzen*

[EG-Verdrag, art. 85 (thans art. 81 EG)]

1. Een partij bij een overeenkomst die de mededinging kan beperken of vervalsen in de zin van artikel 85 van het Verdrag (thans artikel 81 EG), kan zich op schending van deze bepaling beroepen om bescherming in rechte („relief”) tegenover de andere contractpartij te verkrijgen.

ging kunnen beperken of vervalsen, minder aantrekkelijk worden.

(cf. punt 36, dictum 1)

Artikel 85 van het Verdrag verzet zich dan ook tegen een regel van nationaal recht die een partij bij een overeenkomst die de mededinging kan beperken of vervalsen in de zin van dit artikel, belet vergoeding te vorderen van door de uitvoering van deze overeenkomst veroorzaakte schade, op de enkele grond dat de verzoeker partij is bij die overeenkomst.

2. Aan de volle werking van artikel 85 van het Verdrag (thans artikel 81 EG), in het bijzonder het nuttig effect van het in lid 1 daarvan neergelegde verbod, zou worden afgedaan indien niet eenieder vergoeding kon vorderen van schade die hem is berokkend door een overeenkomst of een gedraging die de mededinging kan beperken of vervalsen. Een dergelijk recht maakt de communautaire mededingingsregels immers gemakkelijker toepasbaar, waardoor vaak verborgen overeenkomsten of praktijken die de mededin-

Bij gebreke van communautaire regelgeving ter zake is het echter een aangelegenheid van de interne rechtsorde van elke lidstaat om de bevoegde rechterlijke instanties aan te wijzen en de procedureregels vast te stellen voor beroepen die worden ingesteld ter bescherming van de rechten die de justitiabelen aan de werking van het gemeenschapsrecht ontnemen, mits die regels niet ongunstiger zijn dan die welke voor soortgelijke beroepen

krachtens nationaal recht gelden (gelijkwaardigheidsbeginsel) en de uitoefening van de door de communautaire rechtsorde verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maken (doeltreffendheidsbeginsel).

Onder deze voorwaarden staat het gemeenschapsrecht er niet aan in de weg dat het nationale recht een partij met betrekking tot dewelke is vastgesteld dat zij in aanzienlijke mate verantwoordelijk is voor de verstoring van de mededinging, het recht ontzegt schadevergoeding te vorderen van haar contractpartij. Overeenkomstig een beginsel dat in de meeste rechtstelsels van de lidstaten wordt erkend en door het Hof reeds is toegepast, mag een justitiabele immers niet profiteren van zijn eigen onrechtmatig handelen, wanneer dit is komen vast te staan.

Inzonderheid moet de bevoegde nationale rechter nagaan, of de partij die schade beweert te hebben geleden door het sluiten van een overeenkomst die de mededinging kan beperken of vervalsen, zich ten opzichte van de wederpartij in een duidelijk zwakkere positie bevond, zodat haar vrijheid om over de clausules van bedoelde overeenkomst te onderhandelen alsmede haar vermogen om de schade te voorkomen of de omvang daarvan te beperken, met name door tijdig alle beschikbare rechtsmiddelen aan te wenden, uiterst beperkt zo niet nihil waren.

(cf. punten 26-27, 29, 31, 33, 36,
dictum 2-3)